

λογία. Ἐκδοχὴν κι ἔροαχὴν μερικὴ ὥρα, ὕστερ' ἀρχίζαν καὶ τὸ μάγγανο τοῦ κουβᾶ. Καὶ δὸς του νὰ πίνουν καὶ νὰ μακαρίζουν τὰ πεθαμμένα τοῦ νοικοκύρη. Καὶ κεῖ ἀπάνω νὰ δίνῃ καμιά μακρίολα μιὰ σκουντιὰ τῆς ἀλλονῆς, καὶ νὰ περεχύνεται αὐτὴ καὶ νὰ τρέχῃ νὰ τὴν κυνηγᾷ ὡς ἔξω στὸ δρόμο. Κ' οἱ ἄλλες νὰ τσιρίζουν στὰ γέλοια.

— Μ' αὐτὰ ὅλα τί ἔχουμε νὰ κάμουμε μὲ τὸν μπάρμπ' Ἀναστάση ποῦ πέρασε.

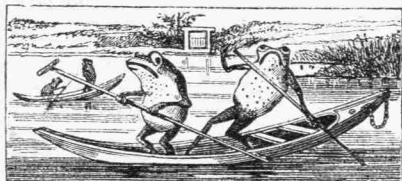
— Αὐτοῦ ἔρχομαι τώρα. Εἶταν κι αὐτὸς νιὸς μιὰ φορὰ, σὰν ὅλους μας, καὶ σὰν ἐλόγου σου τώρα. Εἶχε μιὰ γυναῖκα, εἶχε κι ἐν' ἀγοράκι τριῶ χρονῶ. Ὅλη του ἡ ζωὴ κ' ἡ χαρὰ ἐκεῖ εἶταν. Τὸ σπῆτι του τὸ βλέπεις ἐκεῖ δὴ κατὰ τίς μεγάλες συκαμινιές. Εἶναι τὸ περιβόλι του. Ἐχει καὶ πηγάδι ἐκεῖ, μὰ εἶναι γλιφὸ τὸ νερὸ του. Τὸ καλὸ τὸ νερὸ τὸ εἶχε στὴ στέρνα, στὴ μέσα τὴν αὐλὴ. Τὸ χειμῶνα τὴ γέμιζε ὡς ἀπάνω. Τὸ καλοκαίρι, ὅσο πήγαινε κατέβαινε τὸ νερὸ, καὶ βόιζε ἡ στέρνα στὸ παραμικρὸ χτύπημα. Αὐτὸ τὸ βοῖτὸ τὸ διασκεδάζε τὸ παιδί. Ἐτρέχε καὶ χτυποῦσε τὸ σκέπασμα καὶ κοιτάζε τὴ μάννα γελῶντας. Ὑστερα ἤθελε καὶ νὰ δῆ μέσα. Καὶ κρατῶντας τὸ ἡ μάννα τὸ σκυβε κ' ἔβλεπε ὁ μικρὸς τᾶλλο τὸ παιδάκι ποῦ καθρεφτιζότανε μέσα στὸ βαθὺ τὸ νερὸ καταμεσὴ σ' ἕνα φωτερό γύρο. Αὐτὸ τὸ παιχίδι ἔγινε πολλές φορές. Ἐτυχε νὰ εἶναι μιὰ φορὰ ζωηρότερο τὸ παιδί, καὶ πὸ ἀπόρρογη ἡ μητέρα. Ἐκεῖ ποῦ ἔβλεπε ὁ μικρὸς τὸ παιδάκι μὲς στὸ νερὸ, τοῦ ἦρθε νὰ χτυπήσῃ μὲ τὸ χέρι του καὶ τὸ μάγγανο μὲ τὸ τυλιγμένο σκοινὶ τοῦ κουβᾶ, γιὰ νὰ βοῖξῃ ἡ στέρνα. Τῆς γλιστράει τῆς μάννας τᾶγόρι, πιάνεται ἀπὸ τὸ σκοινὶ, γυρίζει ὁ μάγγανος, παίρνει τὸν κάτω δρόμο τὸ σκοινὶ, κ' ἴσια μέσα! Πάει τὸ παιδί! Ὅ, τι ἔκαμε νὰ σκυψ' ἡ μάννα καὶ ν' ἀρπάξῃ τὸ μικρὸ της, παραπατάει πρὸς τὸ πλάγι, καὶ καθὼς γυρίζει ὁ μάγγανος σὰ δαιμονισμένος, κέρφει τὸ σιδερένιο τοῦ χέρι ἀπάνω στὸ ζαλισμένο κεφάλι της καὶ τὴν ἀφίνει ξερὴ τὴν ταλαίπωρη! —

— Φτάνει, φτάνει νὰ σὲ χαρῶ. Ἄν καὶ γιατρός, σὲ τέτοια παραμύθια δὲν ἔρχομαι.

— Μακάρι νὰ εἶταν παραμύθι! Μόνον, ποῦ ἂν εἶταν παραμύθι, δὲ θὰ εἶχαμε τώρα νερὸ στὸ χωριό. Ὅλα τὰ χηρεμένα του χρόνια τὰ πέρασε ὁ καημένος ὁ Ἀναστάσης νὰ φωνάζῃ Νερό, καὶ Νερὸ τρεχάμενο! Νὰ φράξουν οἱ στέρνες, καὶ νὰ λείψῃ τὸ τρομερὸ τους βοῖτό! Καὶ τὸ κατάφερε. Μᾶς ἔφερε σὲ θεογνωσία, κ' ἔχουμε τώρα ἕνα μεγάλο καλὸ στὸ χωριό.

— Γεννημένο ἀπὸ μεγάλο κακό, εἶπα τοῦ κύρ Ἀσῆμη.

A.

ΣΟΝΕΤΤΟ

Εἶναι μεγάλοι αὐτοῦ τοῦ κόσμου οἱ καιμοί,
Γιὰ μιὰ καὶ μοναχὴ καρδιὰ πολὺ μεγάλο.
Μαρτύρησέ το, τρισβασανισμένο μου κορμί,
Ποῦ σὰν καλάμι τρέμεις στὴν ἀνεμοζάλη.

Ἐσύ, ποῦ εἶσαι μόνον χῶμα καὶ νερό,
Ποῦ πλάσθηκες ἀπ' τὸ Θεὸ γιὰ νὰ ραγίξεις,
Ἐπὶ μᾶς ψυχῆς δεινὰ χωρεῖς τόσον καιρὸ,
Κι' ἀκόμα δύνασαι νὰ ζῆς καὶ νὰ γογγύζεις!

Ἄλλοι στον πόχει τὴν ἀγάπη στὴ ψυχὴ,
Καὶ τὸ βοτάνι ἀπὸ μικρὸς δὲν ξεροζώνει!
Χαρὰ ν' ἀνθήσῃ στὰ κλωνιά του μοναχί,
Καὶ κείνη μάγιο μυστικὸ τὴ φαρμακώνει!

Ἄχ ἡ δική μου ἀγάπη κρύβει ἀπ' τὴν ἀρχὴ
Καιμὸ στὰ φύλλα της ποῦ τὴ ζωὴ μου λυώνει.

A. E.

ΜΥΚΗΝΑΙ ΚΑΙ ΜΥΚΗΝΑΙΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΥΠΟ ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΣΟΥΝΤΑ

Δεκαεπταετία μόλις παρήλθεν, ἀφ' ὅτου ὁ παράδοξος μὲν καὶ ἀνεπιστήμων θαυμαστής τοῦ Ὀμήρου, ἀλλ' οὐδὲν ἤττον θαυμασίως ἀληθῶς ἀνὴρ Ἑρρίκος Σχλεῖμαν ἀνεκάλυψε τοὺς μυκηναίους θησαυροὺς, ἐνθουσιῶνται δὲ καὶ οἱ νεώτεροι τῆς ἐπιζώσης γενεᾶς τὴν τότε παρὰ τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ παραχθεῖσαν μεγίστην κατάπληξιν. Μέχρις ἐκείνου τοῦ χρόνου οἱ ἀρχαιολογοῦντες δὲν ἀνεβίβαζον τὴν ἐλληνικὴν ἱστορίαν ὑπὲρ τὸν ἔγδοον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα, οὐδ' ἐφ' ἀνταξίαν τοῦ ποτε ὅτι ὑπῆρξεν ἀξία λόγου καλλιτεχνία ἐν Ἑλλάδι πρὸ τῶν τότε γνωστῶν ἑσκαυοειδῶν ἀγαλμάτων καὶ τῶν μετοπιῶν τοῦ Σελινοῦντος· τὰ δὲ κυκλώπεια τεῖχη τῆς Τίρουθος καὶ τῶν Μυκηνῶν καὶ οἱ μεγαλοπρεπέστατοι θολωτοὶ τάφοι τοῦ Ἀτρείως καὶ τοῦ Μινύου ἐθεωροῦντο ὡς ἔργα κείμενα ὀπισθεν τοῦ μυστηριώδους πέπλου τῶν μύθων, δι' ὧν ἀπεκρύπτοντο ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τῶν ἀμετόχων τοῦ ποιητικοῦ ἐνθουσιασμοῦ θνητῶν οἱ παλαιότεροι χρόνοι, καὶ σχεδὸν οὐδαμῶς ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν.

Ὁ αἰφνίδιος καὶ ὁλοῦς ἀπροσδοκῆτως διὰ τῆς σκαπάνης τοῦ Σχλεῖμαν εἰς φῶς προαχθεὶς μυκηναϊκὸς πολιτισμὸς τόσον ἀσύμφωνος ἐφάνη τότε πρὸς τὸν τέως γνωστὸν ἐλληνικόν, προσέτι δὲ καὶ ἐν ἑαυτῷ τοσαύτας ἀντιφάσεις ἐπέχων, ὥστε οἱ πάντες ψυχρῶς διατεθέντες πρὸς τὸν τὰ πάντα παρ' Ὀμήρῳ ἀνευρίσκοντα ἐνθουσιασμὸν τοῦ εὐτυχοῦς εὐρετοῦ, ἀνεξήτουν ἔξω τῆς ἐλληνικῆς γῆς τὴν πατρίδα τῶν ἀνακαλυφθέντων καλλιτεχνημάτων καὶ τοῦ κατέχοντος αὐτὰ λαοῦ. Ἄλλ' ἤδη ὁ ἀναγινώσκων τὸ ἀρτίως ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον δημοσιευθὲν βιβλίον τοῦ κ. Τσουντα ἔχει πρὸ ἑαυτοῦ συστηματικῶς ἐκτεθειμένην ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐπεκτείνουσαν τὸν ἐθνικὸν αὐτοῦ βίον ἐπὶ ἐλόκληρον χιλιετίαν, σαφεστέραν δὲ καὶ βεβαιωτέραν τῆς ἱστορίας πολλῶν μεταγενεστέρων ἱστορικῶν περιόδων, τὰ δ' ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἔργων τῆς μυκηναϊκῆς τέχνης γεννώμενα ἀπορήματα μεταβιβλημένα ἀπὸ ἀνιχνυμάτων εἰς συνήθη ἐπιστημονικὰ ζητήματα καὶ αὐτὴν προσέτι τὴν νεφελοδὴ σύστασιν πολλῶν παναρχαίων μύθων συμπεπηγμένην εἰς στερεὸν σῶμα πραγματικῶν γεγονότων.